

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 23. szám.

Budapest, június 8.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadó
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az ujságolvasásról.

Irtá: Pajtás.

Gondolkoztam, elmélkedtem az ujságolvasáson s most hogy írok róla, ki akarom fejteni azt, hogy az ujságolvasásnak csendőri, helyesebben mondva közbiztonsági szempontból is jelentősége van. Szóval érdemes ujságot olvasni nemcsak azért, mert az ujságolvasással tájékozást szerzünk a napi eseményekről s látókörünket tágítva újabb és újabb ismeretekkel gyarapítjuk elménk tárházát; hanem azért is, mert az ujságból sokszor olyan dolgokat is olvashatunk, a melyeket ha fel tudunk helyesen használni; a közbiztonsági szolgálat terén is érvényesíthetjük az abban olvasottakat.

Ujság jár minden őrsre, olvassák is bizonyára sokan csendőreink közül, de vannak olyanok is, a kik csak a leglényegtelenebb részeket olvassák el s azt is felületesen, inkább időtöltésként böngészve, mint azzal a czéllal, hogy valami hasznos tudnivalót is szerezzenek belőle. Aztán nem akarok gyanusítani senkit, de feltételezem, hogy a fiatal bajtársak között sok van olyan, a ki nem is tudja, hogy mi mindent lehet az ujságból olvasva tanulni, s így ha nem is új dolgokat, de olvasásra talán érdemes cikket írok, ha egyet-mást az ujságolvasásról elbeszélék, okulására a tanulni, haladni akaróknak.

Először egy, a közbiztonsági szolgálatra érdekes mozzanatot fogok megvilágítani, s ha azzal végeztem, beszélhetünk majd az ujságolvasásról általában.

Megtörtént, hogy a fővárosban egy vidéki illetőségű egyén rablógyilkosságot követett el s mielőtt elfogták volna, a fővárosból elmenekülve falujában két napig tartózkodott, a nélkül, hogy honlétéről a faluban állomásozó csendőrség tudott volna. A lapok tele voltak a bűntény leírásával, a tettes neve is jelezve volt, fejére díj volt kitűzve, s mégis utóbb csak a véletlen juttatta az igazságszolgáltatás kezére a bűnöst.

Ez a tényállás. És most gondolkozzunk azon, hogy az őrsökre miért jár az ujság, ha azt figyelmesen nem olvassa át senki és az olvasottakból nem tud a saját és hivatala, szolgálata előnyére hasznot húzni?

Mert miként kellett volna ennek az üsetnek bekapcsolódnia az őrs közbiztonsági ügykörébe úgy, hogy az ujságolvasásból a szolgálat ellátására előny háramolhassék?

Én úgy gondolom, hogy a mint az őrsön a lapot elolvassák s az abban előforduló bűncselekményekkel a leírások után foglalkoznak, s vitatkozva találgatják, hogy mint kellene nyomozni abban, ki lehet a tettes stb.; azon módon olyan eseteknél is, a hol a szökésben levő tettes neve is jelezve van; gondolkozni fognak azon, vajjon a tettes nem-e az őrskörlet valamelyik községéből való, nincs-e valami érdek, érzelmi vagy rokoni kötelék folytán a körletben lakó egyénnel összeköttetésben? Igaz, hogy erről csak úgy beszélhetünk, ha tudjuk is, hogy körletünkben kik a büntetett előéletű egyének. És ne csak úgy felületesen törődjünk ezzel a büntetett előéletűek megismerésével, hanem a helyi és személyi ismeretek megszerzési vágyának teljes komolyságával. Tudom azt, hogy az őrsön nyilvántartják a körletben lakó közártalmu, rendőri felügyelet alatt álló, gyanus stb. egyéneket, de azokat az egyéneket, a kik a körletben nem laknak már, ellenben odaváló illetőségűek, rokoni, baráti, vagy egyéb más okok folytán érdekszálak kötik a körletben lakó egyik vagy másik emberhez, vagy családhoz; csak akkor veszik előjegyzésbe, ha a nyomozott egyének jegyzékébe kell bevezetni, mint ismeretlen helyen tartózkodó, szökésben levő bűnöst. És ez a nyilvántartás is illuzórius sok helyen, mert ugyancsak az ujságolvasásra támaszkodik: lévén az ilyen nyomozott egyének körözése a Rendőri Közlönyökben tárgyalva s abból figyelmes olvasás után kijegyezve. Már pedig ha egyedvőn vesszük az ilyen aprónak tetsző, de lényegében jelentékeny esetekkel való foglalkozást, akkor tényleg elhibető, hogy sok csendőr sivárnak, unalmasnak látja foglalkozását, nem tud mit csinálni idejével, szolgálatban is, azonkívül is nincs oly foglalkozása, a mit érdeklődéssel, kedvvel végezhetne. Így történhetik meg aztán, hogy a csendőrség állomáshelyén az idegenben bűntényt elkövetett gonosztevő szabadon járhat-kelhet, nem törődik vele senki, nincs kitől tartania: legkevésbé a csendőröktől.

A preventív, megelőző szolgálat követelményeinek, a mi a csendőrnek mindennapi teendője s a mi a szolgálati utasítás 27. §. 1. pontjában úgy van megszövegezve, hogy: „büntetendő cselekményekről tudomást szerezni, mindennemű bűncselekmény elkövetőit kipihatólni stb.” csak úgy tud megfelelni valaki, ha a helyi és személyi ismereteit minél szélesebb alapon szerzi meg. Ha szolgálatközben, vagy azon kívül községi

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan olcsó áron, legjobb gyártású, szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszeresek javítása, vétele és becsereje. — Árjegyzék minden hangszerrel külön kéri.

előjárásági tagoktól, lelkészekről, tanítóktól, vagy bármilyen szavabihető embertől beszéd közben megtudja, hogy ki van falubeli büntetett előéletű, vagy gyanús viselkedésű ember idegen helyen, közeli városban, ipartelepen, fővárosban, külföldön, Amerikában stb. Az ilyesmit könnyen meg lehet tudni, mert kis helyeken az emberek egymás dolgait, baját ismerik.

Ezeket az információkat ha nyilvántartja, feljegyzi s időközönként kiegészíti, ha figyelemmel kíséri az újsághireket, a melyek egy-egy bűncselekmény leírását tárgyalják, sokszor fog alkalma nyílni leleményességének, csendőri rátermettségének bebizonyításával, a bűncselekmény felderítésében, a tettes, vagy részes kézrekerítésében a közbiztonságnak fontos szolgálatokat végezhetni. Az elmondott esetről is, ha az őrs nyilvántartotta volna, hogy X. vagy Y. körletbeli büntetett előéletű legény a fővárosba szegődött el szolgálatba, a másik, vagy a harmadik pedig a tizedik, vagy a huszadik megyébe; akkor újságot olvasás közben, a mint a fővárosban vagy valamelyik kérdéses megyében előfordult bűncselekményekről birt talál, rögtön előveszi jegyzékeit és kutat, vajjon nem-e az ő örskörletbeli valamelyik kivándorolt a hirhadt ember. Ha azután azt venné ki a hírekből, hogy körletbeli emberről van szó, azonnal utána nézne, hogy nem-e rejtőzkedik otthon; esetleg a bűncselekményt megelőzőleg nem tartózkodott-e a körletben; szóval megtenne mindent, hogy büntetendő cselekményekről tudomást szerezzen és annak elkövetőit kipuhatólja. Ha az a bizonyos őrs személyi ismereteit ennyire részletesen megszerezte volna, akkor a már említett eset elő nem fordulhat; feltéve természetesen, hogy az újságot olvasással is okosan foglalkozik az őrs legénysége. — Így van hatása az újságot olvasásnak a közbiztonsági szolgálatra. De átvitt értelemben van még más jelentősége is annak, hogy az őrsön súlyt helyezünk az újságot olvasásra. Az újságban benne foglaltatik a kor szelleme, iránya, gondolkodásmódja, életfelfogása, erkölcsi nézete, stb. stb., szóval röviden minden, a miből az olvasó sokat meríthet tudásszomjának kielégítésére. Nehogy félreértsen valaki, nem azt mondom én ezzel, hogy az újság minden szava szentírás, a mit hiúni kell; sőt, az újság cikkei arra jók, hogy az önállóan gondolkozó ember azoknak alapján véleményét alkotson a napi és időszaki kérdésekről s hogy az abban foglalt gondolatok, eszmék segítségére legyenek bivatásszerű foglalkozásában úgy, mint magánéletében. A közbiztonság őre tájékozódhat az újságból, hogy minő bűncselekmények fordulnak elő leggyakrabban; hogy a mozgó, detektívregények minő hatással vannak a bűncselekmények kimódolására, keresztülvitele stb.

Most lássuk még, hogy mi mindenből áll egy újság (természetesen napilapot értve az újság alatt) s melyik részéből mit tanulhat a csendőr?

A lapnak első, vezető helyen nyomott cikke a vezércikk. Ez legtöbbször politikai kérdéseket tárgyal s mint ilyent a csendőr, a ki politikával nem foglalkozik, ne is igen olvasson, mert nincs haszna belőle. Néha vannak ugyan a vezető cikkben társadalmi, nemzetgazdasági, nevelésügyi stb. tárgyú közlemények, ezeket már elolvashatja, mert sok jót tanulhat belőlük. A vezércikk alatt van a tárcza rovata, a melyben elbeszélések, novellák, rövidebb regények vannak. Ezt ha nem ajánlanám is, ügyis elolvassa mindenki, mert szórakoztató, szépirodalmi dolgozatok, a mit kedvvel szoktak olvasgatni csendőreink. Rendesen könnyebb irálylyal írott munkák ezek, a melyek arra is jók, hogy belőlük fogalmazási, levelezési tudnivalókat szerezhet az ember. Tanulhat helyesírást, mondatszerkesztést, fogalmak, idegen szavak helyes értelmezését és alkalmazását, szóval sok mindent, a miből haszna lehet a tanulni vágyó csendőrnek.

Az újság tartalmának felét jóformán kitöltik a bel- és külpolitikai eseményekről, országgyűlésről, mostanában a háborúról, békéről, továbbá aktuális társadalmi néha katonai, aviatikai stb. tárgyakról szóló közlemények. Ezekben is találhat itt-ott magának való olvasmányt a csendőr: ellenben a táviratok, de különösen a napihírek között már sok olyan dolgot, a miből a hir érdekességén felül szolgálatára nézve is okulást meríthet. Így pl.: csendőrök fegyverhasználatából, rabló üldözésekből, nyomozásokból stb.

Az irodalmi, színházi és művészeti rovatokban már e téren a finomultabb érzékű altiszt fog magának való érdekes híreket találni, a melyeket aztán szolgálaton kívüli társalgás közben mint jó beszédanyagot felhasználhat.

A törvényszéki rovatban előforduló közlemények már minden csendőrt érdekelni fognak, mert fontosabb bűnügyek főtárgyalásának részletes leírását tartalmazzák s abból egy-egy törvényszakas (gyilkosság, rablás, csalás stb.) részletes megmagyarázását találja a figyelmes olvasó. Feljelentései készítésénél tanulságot szolgálhat egyik-másik esetről, hogy minő lényeges körülmények minősítik a hűntényt; mik lehetnek enyhítő és mik súlyosbító okok.

Az újságnak főbb rovataival a felsoroltakban végosztunk volna. Vannak ezenkívül még rovatok, de ezek csendőri szempontból már nem annyira lényegesek, ámátör még ezekben is fordulhatnak elő olyan dolgok, a mikről jó ha tud a csendőr. Ott van mindjárt a közgazdaság rovata, a miből ipari, kereskedelmi, gyárüzemi, mezőgazdasági híreket olvashat és tájékozódhat arról, hogy milyen az országban a vetés, a termés, milyen az ára egyik, másik cikknek, baromfinak, állatnak, s az ezekből olvasottak is alkalmasabbak társaságban a beszélgetésre, mint a politika. No meg ott van minden újságban a meteorológiai jelentések rovata, a

Ha fáj a feje ⁷ ne téovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájását elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A berlini fejedelmi nász napjaitól. — Viktória Lujza hercegnő, a menyasszony és vőlegénye, Ernő Ágost cumberlandi herceg.

miből a próbacsendőr is kihámozhatja, hogy milyen lesz az időjárás a szolgálatban János bá-nak, Mihály bá-nak hirt adhat, hogy az ujságban milyen időt jósolnak a tudósok.

Hogy bosszadalmas ne legyek, még csak a nagy és az apró hirdetésekről kívánok egyet-mást elmondani. A nagy hirdetésekről azt, hogy sok csendőr a rikító és feltűnő betűkkel nyomott hirdetésekkel olvasva, szokott minden feldicsért lomot megvásárolni. Hát ez nem előnye az ujságolvasásnak. De az már előnye, a mit egyik szemes őrsparancsnok a kihirdetések olvasása alapján tett. Feltűnt ugyanis egy batármenti őrsparancsnoknak, hogy a lapok apróhirdetései között egyik, a körletéhez tartozó közönségben postrestant jelzéssel valami ismeretlen egyén csodálatos gyógyfüveket és egyéb más hatásos szereket hirdet. Óratosán nyomozni kezdett a hirdetőt egy galicziai zsidó személyében leleplezte, a ki nemcsak csalásért, kuruzslásért, hanem még leánykereskedésért is törvény elé került. Íme így lehet az ujságolvasás révén még az apróhirdetések között is csendőrnek való esetet találni.

Azzal végzem, a mivel kezdtem, jó ha a csendőr ujságot olvas és figyelmesen olvas, mert hasznát veszi úgy szolgálatban, mint magánéletében.

A testnevelés fontossága.*

Irtta: Proszty Lóránd csendőrfőhadnagy.

Az embert a test és a lélek egyesülése teszi egészséző és az egész ember úgy a testnek, mint a léleknek összehangzatos nevelése által teheti csak képessé magát arra, hogy földi rendeltetését méltóan töltsse be. Bizonyos, hogy a létért, a magunk és a hozzánk tartozók érdekében folytatott küzdelmeinkben nagy szükségünk van a lelkünk fejlettségére, épségére és üdeségére, de bizonyos az is, hogy az erős és egészséges testre épen olyan nagy a szükség, sőt azt mondhatom, hogy az emberi boldogulásnak, az egyéni érvényesülésnek egyik legfőbb feltétele az ép és az egészséges test.

A test nevelése és ápolása erény és szent kötelesség, annak elbányagolása pedig bűn és könnyelműség.

„Ép testben ép lélek”, lehetetlen e bölcs mondást figyelmen kívül hagyni akkor, a mikor a testnevelés szükségességét és fontosságát fejtegetjük.

Ha jó a talaj, ha szilárd az anyag, akkor a reáemelt és vele készített épület tartóssága kétségtelen. Épen úgy mondhatjuk azt is, hogy ha egészséges az anyag: a test, ha egészséges a lélek, mely abban lakozik, akkor az egyén tökéletesedésének mi sem áll útjában.

Ma az a helyes nézet uralja az egész világot, hogy az embereknek a testedzésre kiváló gondot kell fordítaniok a ha gondot fordítunk arra, hogy fejlesszük az

értelmünket, tudásunkat és egyéb szellemi tehetségeinket, hogy műveljük az eszünket és nemesítsük a szívünket, akkor kétszeres gondot kell fordítanunk arra, hogy fejlesszük és erősítsük testünk egészségét és épségét és tegyük azt erőssé, izmossá és ellentállóvá.

Nem szabad soha szem elől tévesztenünk e szabályt!

Az elkényeztetett, az elpuhult, a gyöngö, a beteges, a vézna test, a mely minden erősebb munkára képtelen, nagy veszedelme a léleknek, erőtlenné, gyávánvá és lehetlenné teszi azt.

Vizsgáljuk e tényt közelebbről. Főszabály, hogy mindennek éltető eleme a munka, vagyis miként az egyes szerveknek, úgy az egész szervezetnek életeleme, hogy munkát fejtessen ki. Munka teszi a szervezet természetét, életét és jóérzését. Munka által jut az egyes szerveinkhez több vér, frissül, élénkül a vérkeringés, gyarapodik az életerő és az életkedv, viszont a tunyaság, a dologkerülés, a test szándékos és könnyelmű kiméltése maga után vonja a test elpuhulását és elsatnyulását. A test törekenynyé válik. A törekeny test pedig meggyöngíti a lelket, megakasztja az esz és az értelem működését, kiszáritja az egészséges gondolatok és érzések kuforrásait, lenyűgzi a magasra törő lelket és értéktelenné teszi annak minden szépségét. Ezzel szemben a test nevelésének az a haszna, hogy gyarapítja erejét, növeli a szépségét, a testet rugékonnyá, izmossá és szívóssá teszi.

Az ember szépsége és férfiasága testi erejében és egészségében tükröződik vissza. Azért nem ajánlhatom eléggé az altisztek figyelmébe azt, hogy a testük nevelésével rendszeresen foglalkozzanak.

A testi nevelés alaptörvénye a gyakorlás és a használat. T. i. a testet állandó munkában kell tartani és nem elvonni attól.

Az ember életszükséglete a munka, az élete fenntartására szükséges eszközök pedig: mértékletes táplálása és tisztán tartása a testnek, a tiszta ruházat, a kellő mozgás és az arányos pihenés.

A testi erő rendszeres fejlesztését a sportok különböző fajtái segítik a legjobban elő. Ennek három főfaját különböztetjük meg, nevezetesen a játékot, az athletikát és a tornát. A játék az életkedvet, az ügyességet eredményezi, az athletika az erőt fejleszti, a torna pedig a test rugalmasságát és ellenálló képességét fokozza.

Az angol és az amerikai nép helyes örzékét és józan gondolkodását igazolja nagy lelkesültsége a sportok különböző válfaja iránt. Az e tőren elért fényesebb eredmények nemzeti esemény számba mennek és azokban a saját nemzetüknek testi erejét és férfiaságát látják megtörtésülve. Az iskolákban is súlyt helyeznek a testnevelésre, a testi erők fejlesztésére, a nélkül azonban, hogy ez a szellemiek rovására menne és ez egyik tényezője annak, a mi az amerikai és az angol népet olyan nagygyá, olyan hatalmasá tette.

* A csendőraltiszti szolgálat és magánélete című műből.

BUTOR

kézipóráért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A berlini fejedelmi nász napjaiból. — Az angol király és a német császár.

Egészségügyi és szellemi tekintetéből az altiszteknek a rendszeres testedzést és a testi erő fokozatos fejlesztését ajánlom. Nem tévedek, midőn az a meggyőződés, hogy ez a kérdés elsősorban egészségi szempontból fontos, szükséges és kívánatos, mert a rendszeres testgyakorlás mellett legalább 70%-al lesz erősebb a test és főleg annak ellentálló képessége a testi bajok és betegségekkel szemben és megszünteti azt a — különösen a mi fiatalabb koru embereinknél jelentkező — kóros tüneteket, a korai vénültséget, a potyhüdséget, az erőtleniséget, az életuntagságot, az időelőtti kimerültséget, szóval életkedvet öntenek az emberbe, fejlesztik a test ruganyosságát, növelik annak szívósságát. Szellemi szempontokból is elsőrangú a testnevelés, mert a testi erővel arányosan fejlődnek a szellemi tehetségek és a helyes irányban haladó testedzés növeli a szellemi készséget, a szellemi frissiséget, fejlesztí azonkívül a lelki és az erkölcsi erőket.

A test nevelése *katonai szempontból* különösen elsőrangú fontossága. Ennek nagy jelentősége bővebb magyarázatra nem szorul. Őrjárási az ereje, nagy a fölénye annak a katonai csapatnak, melynek minden egyes tagja a rendszeres és a folytonos gyakorlás által edzett és erősített testtel, akaraterővel és önbizalommal a legnagyobb akadályok leküzdésére is képes.

A testi nevelésnek a mellett, hogy a test minden egyes tagját és izmát egyaránt és egyenlően fejleszti és edzi, *jellemképző és erkölcsnevelő* hatása is van, mert önmérsékletre, akaratunk feletti uralomra, bátorságra, lélekjelenlétre, nyugodtságra és önbizalomra szoktatja az embert.

A testnevelés és különösen a sportolás *szolgálati szempontból* is fontos, mert a test általános ügyességére és rugékonyságára a csendőröknek nagy szüksége van. Bölcösen teszi tehát minden altiszt, ha szabad idejének egy részét sportolással, testgyakorlással és testedzéssel tölti. Már az egészségre nézve is rendkívül fontos kötelesség ez. Birkózás, uszás, csukló- (fej-, láb-, kar-, törzs-) és szer- (ugrás, korlát, nyújtó) gyakorlatok, tornázás, kerékpározás, vívás, csolnakázás, korcsolyázás mindenütt üzhetők és olyan sportok, a melyek még jelentékeny anyagi áldozatra sem kerülnek.

Lovascsendőröknek szolgálaton kívül alkalmuk van arra, hogy — a ló megfelelő kimélete mellett — magukat a lovaglásban továbbképezzék és ezzel a — testet és lelket egyaránt felfrissítő — nemes szórakozással magukat elfoglalják.

Mert a testnevelésnek még az az előnye is megvan, hogy elfoglalja vele magát az ember. Ha a feletti gondolkodunk, hogy mi a hasznosabb és egészségesebb, a mulatóhelyek, a kávéházak fojtó, romlott levegője, vagy a szabad levegőn való nemes foglalkozás a testünkkel, bizonyára ez utóbbi, józan és bölcös belátás fog győzedelmeskedni.

A *játékok* — különösen a gyermekkorban — tudjuk, hogy hatalmas előmozdítói az egészséges fejlődésnek és növésnek; elősegítik a táplálkozást és az anyagcserét, életkedvet és életörömet visznek a gyermek lelkébe, értelmet és akaratot öntenek annak zsendülő egyéniségébe. *Nevelő hatása* is van a játékoknak, főleg az együttes játékoknak, mert a társulás által kifejlődik a benső társulás, a *barátság érzete*, felkel a gyermekben a *lámadás és védelem utánzó ösztöne*; a vágy, hogy ellenfelét legyőzze, *találékonypryú és leleményessé teszi*; a siker, hogy az ő ügyessége és ereje diadalmaskodott, növeli *bizkeségét és önértékét*.

Az *athletika* nem más, mint *erő-verseny*, mely bár eredetileg görög, később római nemzeti vonás volt, de őseinknél is szokás volt. Közös versengés a kard- és ökölvívásban, a gerelyvetésben, a nyilazásban, a futásban, birkózásban és egyéb fegyverjátékokban, a húzogányforgatásban, a baltavetésben stb. Ezek nyilvános versenyek voltak, melyek végét és a győzteseket győzelmi torral ünnepelték. Ezek a versenyek a szervezet erősítését, a nemes versenyre való kiállás pedig a *bátorságot* s az *önértelet* fejlesztették.

A *torna* annyiban különbözik az előbbtől, mert azt megelőzi, nevezetesen ez inkább *erőgyakorlat*, melyre a természeti hajlam készíteti az embert. A magyar nemzetet multja és hagyományai is a testgyakorlatra utalják, *lovagias gondolkodású és érteletét ápollát és fenntartották*. Ebben már az ifjak és felnőttek is gyakorolják magukat, mert a szórakozáson felül felrisszítik a szellemet és a testet is.

Úgy a játék, mint az athletika és a torna lényegesen növelik az öntevékenységet, foglalkoztatják az értelmet, behatóvá teszik a felfogást, szabályozzák a gondolkodás, az akarás és az érzésmódot, fejlesztik az ítélőerőt és ítélőképességet, a bátorságot, a kötelességtudást és fogyelemérzetet, művelik a szellemet, képzik az erkölcsöt és a jellemet.

Ha mindezeket latba vesszük, kétségtelenné válik, hogy a testnevelés különösen nálunk, katonailag szervezett testületünkönél — melynek minden egyes tagjánál elsőrangú követelmény az ép test és egészséges lélek — nagy fontossággal bír.

Minden előjárónak különös gondja legyen tehát arra, hogy behatóan és örömmel foglalkozzék az alárendeltok testi nevelésével; ne szavakkal, hanem *tettekkel* járjanak elő *jópéldaadással* és *találjanak győnyörűséget az elért eredményekben*.

Komolyan kell fogni a test nevelésével való foglalkozást és nem szabad azt elhanyagolni; fel kell költetni az alárendeltok érdeklődését, figyelmét e nemes dologra, mely nem csupán szórakozást, de örömet is nyújt.

Még a szabadban való játékot sem kell kiesinyelni. Nem kell azt hinni, hogy az csak a gyermeknek való mulatság, mert, hogy csak egyet omlítsak, a művelt

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kötszer gyárossal
telep: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legintézetesebben beszerzhető összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskendők, m. kir. szab. Polgár-féle söréktűk, gummiharisnyák, óngyász franczia óvszerek, különlegességek, stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadáandó, mily tárgy szükségesetelk.

Ezen hirdetés beklődése esetén 10% árkedvezmény a Csendőrség. Lapok olvasóinak.

A berlini fejedelmi nász napjaiból. — Az orosz czár és a német császár.

népek közül például az angoloknál nem csupán a gyermekek, hanem a felnőttek, sőt magasrangú államférfiak és miniszterek is játszanak kedvtelésből, bizonyos felnőtteknek való játékokat.

Szabályzataink elég teret nyitnak és engednek a testnevelésre, csak annak gyakorlata ne hanyagoltassék el. Tartassék az mindig olyan időben és olyan körülmények között, hogy abból hátrány senkire és semmire ne származzék. Az alárendeltekkel jól meg kell értetni a testnevelés fontosságát, súlyát és jelentőségét; ok- és észszerűen megszüntetni az e téren uralkodó közönyt és addig, míg nem késő, reátérni az orvosok és a tudósok által annyira szükségesnek tartott testnevelés meggyéjére.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A titkos írásokról.

II.

A titkos írás különböző módosulásokkal, egészen a legújabb korig fentartotta magát s manapság használt formáját sokféle kísérlet, tapogatózás, csalódás s egész a pápai udvarig vitt féltékenykedés előzték meg. Az utóbbira például szolgál a XVI. század vége felé felmerült eset. A spanyol korona birtokai Európán kívül jelentékeny partvidékre terjedtek ki s ezeknek minél szorosabb összeköttetésbe hozatala érdekében állott a kormány. Hogy ezen célját elérje, igénybe vette a titkos írásmódot is s a megfejthetőség kikerülése végett időnként módosította. VI. Henrik francia király a spanyol kormány néhány efféle sürgönyének birtokába jutott s azok megfejtését *Viete* hírneves matematikusra bízta. *Viete* megoldotta megbízatását és a jegyek változtatásának minden titkába behatolt. Franciaország már két évig vette hasznát eme fölfedezésnek, midőn a spanyol udvar annak nyomára jutott s a francia kormányt azzal vádolta, hogy politikai titok megfejthetése céljából varázslókat tart zsoldjában. *Viete* törvényes vizsgálat alá vonását követelte s panaszát egész a pápai udvarig vitte. Akkor a bűbajosok és varázslók ellen emelt vádak nagyon komoly következményeket szoktak maguk után vonni s *Viete* is bizonyára bajba kerül, ha oly hatalmas úr nem áll mellette, mint a francia király.

A diplomáciai világban legáltalánosabban használt titkos írás az, hogy minden betűt bizonyos szavak és a tulajdonneveket különféle számok jelölik, sőt hogy a megfejtés annál nehezebb legyen, ugyanazon betű vagy szó jelölésére több különböző szám van használatban. A diplomáciai ügyvivő vagy követ két ily táblázatos rovatot kap; az egyik magában foglalja az egyes betűket, szavakat és a nevezetesebb politikai személyek neveit, — s a másik a számokat és jegyeket, melyekkel a betűket, szavakat és a neveket meg kell jelölni.

A *Wesselényi-féle* összeesküvésbe avatottak az egyes be úkre kétféle számjegyeket használtak és azokat ovatosság tekintetéből főlváltva alkalmazták: 24 és 40 annyit tett mint a; 41 és 26 = b; 27 és 42 = c; 43 és 28 = d; 29 és 44 = e; 45 és 30 = f; 31 és 46 = g; 47 és 32 = h; 33 és 48 = i; 49 és 34 = k; 35 és 50 = l; 51 és 36 = m; 37 és 52 = n; 53 és 38 = o; 38 és 54 = p; 55 és 40 = q;

41 és 56 = r; 57 és 42 = s; 43 és 58 = t; 59 és 44 = v; 45 és 60 = w; 61 és 46 = x; 47 és 62 = y; 63 és 48 = z. Ők is jelöltek számokkal tulajdonneveket: 120 = palatinus üdvözült kegyelmes úrnok; 125 = palatinusné kegyelmes asszonyunk; 130 = érsek úr; 135 = Nádasdy úr; 140 = Zrinyi Péter úr; 146 = Forgács úr; 150 = cancellarius úr; 155 = camerae praefectus Zichy úr; 160 = Csáky Ferencz; 165 = Csáky István; 170 = győri püspök; 180 = gr. Pálfi Miklós; 185 = Eszterházy Pál; 190 = Draskovich Miklós; 195 = Szécsi Péter; 200 = Lobkovitz herczeg; 205 = Gonzaga herczeg; 210 = Gonzaga herczegné; 215 = Auersperg herczeg; 220 = Lamberg; 225 = Rottal; 230 = Traun; 232 = Kolonica nyitrai püspök; 250 = Pater Miller; 555 = pater Vid; 260 = pater Hanula; 265 = Bory Mihály; 268 = Vitnyédy, 280 = fejedelemsasszony Rákóczi Györgyné; 285 = Rákóczi Ferencz; 290 = Erdődi Erzsébet kisasszony; 300 = országgyűlés; 305 = palatinusság; 310 = locumtenentia; 316 = Apaffy fejedelem; 318 = Erdélyország; 415 = római császár ő felsége; 418 = az öregebb császárné; 420 = az ifjabb császárné; 425 = francia király; 428 = lengyel király stb. Továbbá voltak magokban ellenkező értelmet rejtő szavaik: pl. Porta = Huszt; török császár = Rédei Ferencz; fővezér = Rédei Ferenczné; mufti = predikátor; diványban ülő vezérek = porkolábok; Erdélyország = Hunyad; római császár = Illésházy Gábor; Lobkovicz = Illésházy György; Gonzaga herczeg = Illésházy prókátora; budai vezér = egr püspök; bán úr = lipói vicispán stb. Mikor 1687-ben Karaffa királyi biztos elnöklete alatt az eperjesi mészárlás folyt, bizonyosan halálra volt az, kinek ajkáról a „vivat Petrus” szavakat hallották, mert a Petrus egyes betűinek eme titkos értelmet tulajdonították; • Princeps Emericus Thököly Regni Hungariae Salus.

A diplomáciai titkos írás használata azonban nagy figyelmet kíván, hogy a számjegyek alkalmazása a sürgönynek más, vagy éppen ellenkező értelmet ne adjon. Ily tévedés történt III. Frigyes brandenburgi választófejedellel, de a minek jó eredménye lett. Ő ugyanis a XVIII. század elején Poroszország királya szeretett volna lenni. E célját azonban csak a német császár beleegyezésével érthette el s ezért alkudozni kezdett a bécsi udvarral. A dolog azonban nagyon nehezen ment és a féltékenység lépten-nyomon újabb akadályokat gördített célja valószínűsítésének útjába. A bécsi porosz követ — Bartholdi — ezen ügyre vonatkozó tudósításait titkos írással közölte udvarával. A titkos írázhoz kulcsul szolgáló táblázaton a berlini osztrák követséghez tartozó s a politikai cselszövényekben nagy szerepet játszó Wolf Péter jezsuita neve is előfordult. A 24. szám a választófejedelmet, a 110 a császárt s a 116 pedig Wolfot jelenté.

Egyszer Bartholdi azt írja Bécsből, hogy az ügy előmozdítására a 24 sajátkezüleg intézzen levelet a 110-hez. Berlinben azonban valószínűleg a 0-t a sürgönyben G-nak nézték s úgy értelmezték, hogy Wolf Péternek kell sajátkezüleg írni. III. Frigyes — bár a fejedelmi büszkeségét sértő dolgot különösnek találta — mégis csak alkalmazkodott hozzá s a jezsuitát hízog levélben kérte fel ügye támogatására. Wolfot meglepte a váratlan bizalom s megtiszteltetés. Megmozgatott minden követ; irt a császár gyóntatójának, a maga társasága római fejének — és az akadályok egymásután elhárultak; a brandenburgi választófejedelelem pedig elnyerte a porosz királyi méltóságot.

Villamos és gőzörre berendezett gyár távalról nem képes olesón linom és jó hangszert szállítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia házi hangszerszállítója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg Rományi legújabb képes kézikönyvét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés díjtanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olesón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérendő.

KÉPEINKHEZ

A berlini fejedelmi nász napjaiból.

A házasságkötés, két, egymást addig alig ismerő emberi lény önként és szeretetből való állandó egyesülése még a legszegényebb és legalsóbbrendű család körében is örömet, az ismerősök körében pedig általános érdeklődést kelt.

Mennyivel nagyobb az öröm és az érdeklődés ott, a hol, mint azt a jelen számunkban közölt képekkel illusztráljuk, egy, a népek milliói felett uralkodó fejedelem családjának egyik tagja köt házasságot, örömet szerezvén ez által nemcsak Felsőleges szüleinek és az azokkal közeli rokonságban levő fejedelmi családoknak, hanem magának az ország lakosságának is. Ez esetben a német nemzet részesült ebben a szerencsében, a melyről pedig köztudomású, hogy mindig élénk érdeklődéssel kísérte császári Ura családjában előforduló örvendetes eseményeket.

Három nagyhatalom uralkodóját, a népek számos milliói felett uralkodó császárokat és királyokat hozott össze a berlini fejedelmi nász s a nagybirű német nemzet hódolatteljes lelkesedéssel s a koronás főket megillető tisztelettel és vendégszeretettel fogadja Felsőleges urának fejedelmi vendégeit, megmutatván ezzel, hogy a trón örömeiből és boldogságából nemcsak részt kér, de a vendégszeretet követelte kötelezettségeinek is minden tekintetben és a vendégek magas állásához méltó módon igyekszik eleget tenni.

A hercegi pár esküvője mult hó 24-én volt és az egyházi szertartás a királyi kastély kápolnájában ment végbe. A kastélyhoz vezető utat ez alkalommal nagyszámu közönség lepte el, hogy a felvonuló uralkodó családot, a magas fejedelmi személyek és ünnepi vendégek ünnepi menetét megbámulja.

Abban, a perczen mikor jegyespár gyűrűt cserélt, a kastély kertjében felállított ágyútegek háromszor tizenkét lövést tettek, mire az egyházi ünnepély két karének elénekülésével véget érve, az egész kíséret visszatért a kastély nagytermében és más külön termekben is felterített asztalokhoz, a hol mintegy 1200 főnyi vendég vett részt az ünnepi disztrakción.

Itt említjük meg, hogy királyunk Ő Felsőleges, berlini nagykövete útján, gyönyörű diadémot küldött a menyasszony-hercegnőnek, a ki ezenfelül a többi fejedelmi családoktól, továbbá katonai és polgári testületektől. Berlin lakosságától több mint száz különféle, drága ajándékot kapott. De mindezek közt legszebb és legértékesebb volt az az ötvézer font sterlingre becsült briliáns tiara, a melyet György angol király ajándékozott.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára a mult hét folyamán a következő adományok folytak be, n. m. Piebler Pál tanártól, Överbátszról 4 K 90 f., Horváth Endre a magyar helyesírás stb. szerkesztőjétől, Budapestről 7 K, Konrád Kálmán kereskedőtől, Budapestről 3 K és Szőke István őrmestertől, olóléptetése alkalmából Bátaszékről 5 K. Ezen adományokkal az alap vagyona 30145 K 23 fillérre emelkedett.

Fegyveres rablók garázdálkodása. A barczarozsnyói örskörletben (Brassó megye) a Nagyvidombák-patak völgyében, május 28-án, délután fél öt óra tájban, Stenilla lélek

barczarozsnyói lakos, gróf Károlyi Gyula vadőret. hat. az eddigi megállapítások szerint. Töröcsvár vidéki fegyveres rabló megtámadta. hátsákját, vadászfegyverét és tölteit elrabolta s menekülése közben háromszor utána lőtt. Május 29-én éjjel pedig a predeáli határhoz tartozó «Vladutin» havason lakó Potnár János kárára szintén fegyveres rablók, betöréssel lopást követtek el. A rablók nyomozása céljából felriasztott predeáli, töröcsvári, felsőtöröcsvári, sirnai, zernesti és rozsnyói örsök legénysége járőröké alakulva, a rablók nyomozására indult. Nyomozás közben május 30-án Izsák János és Deák Mihály csendőrökből állott járőr a felsőtömösi fűrésztelep közelében az erdőben a rablókra bukkant, a kik ekkor már mintegy 12-en voltak és a járőrrel tűzharcba boosátkozva, Izsák csendőrt söréttel meglöve, életveszélyesen megsebesítették, majd felkerelkedve az erdőbe beljebb vonultak. Deák csendőr, ki szintén több ismeretlen eredményű lövést tett a rablókra, azok eltűnése után meglőtt járőrtársa részére segélyt hozandó, a legközelebbi őrházhoz futott és onnan telefonon a predeáli őrstől segélyt kért. Ezalatt Izsák csendőr magához térve tapasztalta, hogy fegyvere, járőrtáskája valamint ujjairól két darab aranygyűrűje is hiányzik. Ezen tárgyakat a Deák csendőr eltávolítását kileső s az életveszélyes sérülése következtében önkívületi állapotba jutott csendőrtől a visszatért rablók rabolták el. Deák csendőr jelentésének vétele után a rablók üldözésére a predeáli örs összes legénysége kivonult és a Nagyhavaskő alatt két erős járőrbe oszolva különböző irányba az erdőbe vonult. Este 7 óra tájban a 170. és 171. számú határoszlopok közötti lejtős erdőben haladó Csató Ferencz, Jakab András, Ágoston Gyula, Zoltán Lőrincz és Antal Imre csendőrökből állott járőrre egy lövés tetetett, mely Jakab András csendőrt találta. Az ily módon megtámadott csendőrök visszafordulva és fedezéket keresve, észrevették, hogy tőlük 35—40 lépésnyire, a fák mögött, teljes fedezetben több fegyveres egyén áll, a kik, még mielőtt a csendőrök fedett állásba helyezkedhettek és fegyvereiket lökészhelyzetbe hozhatták volna, rájuk számos lövést tettek, mely lövések következtében még Zoltán Lőrincz és Csató Ferencz csendőrök is rögtön harcképtelenségüket előidéző sérüléseket szenvedtek. A tüzelő, majd menekülő rablókra a járőr harcképes tagjai szintén több lövést tettek, azonban azok eredménye eddig ismeretlen. A sebesülteknek kórházba történt szállításuk után orvosilag megállapították, hogy Izsák János csendőr a lövés következtében bal szemöldöke fölött egy, jobb felsőkarján egy, bal vállán egy, bal felkarján két, bal hónalján egy a tüdőbe hatolt és balcombján egy sörétes lőtt sebet, Jakab András csendőr jobb homlokán, bal mellkasán és szája felső ajakán 1—1 sörétes lőtt sebet, Zoltán Lőrincz csendőr jobb alkarján egy lőtt sebet és végül Csató Ferencz csendőr a mellkasán egy a mellén áthatoló Manlicher-féle lövedéktől származó lőtt sebet szenvedett. A vakmerő rablók nyomozására és az általuk veszélyeztetett terület körülzárása céljából Imreh Ferencz őrnagy parancsnoklása alatt 280 főnyi csendőrlegénység és a közös hadsereg részéről egy 500 főből álló kombinált zászlóalj lett kivényelve, a román határt pedig, nehogy a rablók átszökhessenek a romániai hatóság vette őrizet alá.

Egy őrmester meglövetése. Ambrus Péter őrmester, kászonaltizi őrsparancsnokot május 26-án éjjel, szolgál-

● **Ölje meg**

a gazdaságában és háztartásában nagy kárt okozó egereket és patkányokat! hogy hasznos állatait meg ne mérgezzék: 5197

● **De vigyázzon,**

● **A Morrattin**

a mezei és házi egerek és patkányok között pusztító betegséget idéz elő, megöli őket, de a többi állatra és az emberre ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197

● **VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPESTI, LÓNYAY-UTCZA 18 b. SZ.**

● Egy holdra elegendő egérritító ára 3 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon eg levelező-lapot

latteljesítés közben, a Tiszásíje nevű havason, János Antal juhászpásztor, gondatlanságból meglötte. Az örmester e lövés következtében a mellén karján és lábujzáján súlyos sérülést szenvedett.

Kérelm. Zebzöm Ferencz, Brassó megye Feketehalom községben állomásozó csendőr kéri Ördög Jánost, ki Ozsdolán született: a kívül 1904-ben a 2. gyalogezred 8. századánál együtt szolgált, hogy címét egy fontos ügyből kifolyólag vele sűrűn tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Babyloni üzleti könyvek. A pennsylvaniai egyetem által legutóbb Nippurban eszközölt ásátásoknál rendkívül érdekes leletekre bukkantak. Egy boltíves helyiségben megtalálták egy 2400 éves czég üzleti könyvét; a nagy kereskedelmi czég legfontosabb okmányai ott voltak elrejtve. Természetes, hogy ezek nem olyanok, mint a modern üzleti könyvek, hanem csupán feljegyzések olyan agyagtáblákra, a melyeknek Kr. e. 487 évvel használatban voltak. A Murasu fiaj-czég Nippurban jelentékeny és elterjedt vállalat lehetett, mint azt a feltalált okmányok bizonyítják. A vállalatot I. Artaxerxes király korában alapították és a feltalált több száz agyagtábla tartalma szerint a czég különféle üzletágakkal foglalkozott: eladott ékszereket és drágaköveket, közvetített birtokeladásokat és kezelte a rábízott értékeket. A számos adás-vevési szerződések közül különösen érdekes az a jótállási okmány, a melyben a czégnek kárpótlást ígérnek abban az esetben, ha a smaragd az aranygyűrűből 20 éven belül kiesik. Az érdekes okmány így hangzik: „Bel-ad-iddina és Beluna, Bel és Hatin-Bazuza fiai” így szólnak Belnadin-sumunhoz, Murasu fiajhoz: „A mi a smaragd aranygyűrűt illeti, kezeskedünk, hogy a smaragd 20 esztendeig nem esik ki a gyűrűből. Ha a smaragd előbb kiesik, akkor Belnadin-sumunak 10 darab ezüstöt fizetünk kárpótlásul. A számadások 50 évre terjednek. A czég leginkább a gazdag perzsák vagyonának kezelésével foglalkozott.

Ötvenkilenc évig kórházban. A maga nemében páratlan rekordot állított fel Philadelphióban Sybilla Schnatz, a ki az ottani kórháznak 59 év óta állandó lakója. Sybilla Schnatz, a ki a napokban lesz 80 éves, 21 éves korában került a kórházba, a nélkül, hogy azóta akár csak egy napra is elhagyta volna azt. A szomorú rekord tulajdonosa, mint tifuszbeteg került a kórházba, a miből kigyógyították ugyan, de még sem hagyhatta el a kórházat, mert a tifusz utóbajaként oly

nagyfokú bénaaság állott be, hogy segítség nélkül egy tapodtat sem tudott tenni. Éveken keresztül minden gyógymodot megkíséreltek rajta, azonban teljesen sikertelenül, úgy, hogy már évtizedek óta, mint gyógyíthatatlan beteg szerepel a kórházi listán.

A világ állatkertjei. Európa összes országai között Németország áll az első helyen 20 állatkertjével, a melyek az állatok mennyisége és minősége tekintetében egyezsersmind a legjelentékenyebbek a világon, így állítja Flower, a gizeh-i állatkert tudós igazgatója, a ki az összes országokról most kiadott statisztikájában mindössze 168 állatkertről számol be. Ezek közül 15 Afrikára, 57 Északamerikára és 3 Ázsiára, Kalkutta, Tokió és Kiotóra esik. Ausztráliának 7 állatkertje van, a többi 86 Európában oszlik meg. Németország után második helyen áll Anglia 8, Franciaország pedig harmadik helyen 5 állatkerttel.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényeségénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

H. L. Miatán nem írta meg, hogy a tettesek mit akartak csinálni a kitöltött váltó alapján felvett pénzzel, nem adhatunk válaszányt.

S. B. es. cz. ösvét. Nem hoztathatja le.

H. P. Engedély nélkül nem nősiülhet meg.

K. M. 1. A kiközségekben levő dohányárudák is kistözsédek s a vásár- és ünnepmapi bezárás kötelezettsége ezekre is, a határszéltől 10 kilométerre fekvő községekben levő kistözsédekre azonban csak alantán 5 órától van kiterjesztve. 2. A csendőrségből szolgálati kötelezettségének letelte előtt csak a védtörvény alapján mint örökös mezőgazda vagy mint családfeenntartó kérheti elbocsátását.

1850. Ha az ideiglenes őrsparancsnok fűtési és világítási átalányt élvez, akkor 6 köteles az őrsirodát fűtetni, ellenesetben az őrsparancsnok.

L. F. Igényjogosultsági igazolványt csak az kaphat, kinek összes tényleges szolgálati ideje a 12 évet meghaladta; ezt azonban már a 12-ik év második felében kérheti. Szolgálatképtelenség esetén az igazolványt a 12. év betöltése előtt is megkaphatja, ha a szolgálatképtelenséget előidézett törődöttség szolgálatteljesítés közben és abból kifolyólag keletkezett.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek érték a irokra. Uzaládi házak és telepek létesítésére.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Felgagatunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betét az 1. pontban felzett felmondási időt ki nem kóti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.)

Előlegeket nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki kistérségek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy felzölögos biztosíték ellenében, juttanyos kamattal mellett. Utalványok, intézkvények és chequek beszedésére elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és e adunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

A m. kir. belügyminiszter urral egyetértőleg:

1913 május hó 1-ével:

1913. évi május hó 1-től számítható ranggal:

hadaprólétkó:

Pinczés Zoltán, (2 rangszám) I,
Stadler Ferencz, (5. ") VI.,
Kesser Béla, (7. ") II. és
Tóth Ernő, (23. ") V. számú esendőr-
kerületbeli ez. őrmesterek.

1913 június hó 1-ével:

esendőr számvivőtiszthelyettesé:

Pap Domokos, III. számú esendőrkerületbeli őrsvezető
ez. őrmester, az I. számú esendőrkerület törzskéhez való
átbelyezés mellett.

Áthelyezettek:

A m. kir. belügyminiszter urral egyetértőleg:

1913 május hó 1-ével:

a megfelelő eredményvel teljesített próbateljesítést már
a m. kir. esendőrség állományába:

a következő hadapródok:

Juhász Ferencz,¹ a cs. és kir. 65. gyalogezred tény-
leges állományából, a III.

Riesz György,² a cs. és kir. 3. számú bosznia-her-
cegovinai gyalogezred tényleges állományából, az V.

Szepessy Árpád,³ a cs. és kir. 67. gyalogezred tény-
leges állományából, a II.

Császár István,⁴ a cs. és kir. 65. gyalogezred tényle-
ges állományából, a III.

Mazóly Béla,⁵ a m. kir. 14. honvéd gyalogezred tény-
leges állományából, a VII.

Paksy-Kis Tibor,⁶ a cs. és kir. 6. vartüzérezred tény-
leges állományából, a VIII.

Ertl Olivér,⁷ a m. kir. 23. honvéd gyalogezred tény-
leges állományából, a IV.

Perényi Géza,⁸ a cs. és kir. 29. vadászászlóalj tény-
leges állományából, a VI.

Kamutý Lajos,⁹ a cs. és kir. 25. gyalogezred tartalék
állományából, a IV.

dr. Gergely Sándor,¹⁰ a cs. és kir. tiroli 3. gyalog-
ezred tartalék állományából, a VI.

dr. Szűcs István,¹¹ a cs. és kir. 67. gyalogezred tar-
talék állományából, a VI.

Danielovics Zsigmond,¹² a m. kir. 11. honvéd gyalog-
ezred tartalék állományából, a III.

Gayer József,¹³ a cs. és kir. 82. gyalogezred tartalék
állományából, a III.

Szaplonczay György,¹⁴ a cs. és kir. 39. gyalogezred
tartalék állományából, a VIII.

Szabó Jenő,¹⁵ a cs. és kir. 39. gyalogezred tartalék
állományából, a II.

Hrabár Emília,¹⁶ a cs. és kir. bosznia-hercegovinai I.
gyalogezred tartalék állományából, a VII.

Réz István,¹⁷ a cs. és kir. 101. gyalogezred tartalék
állományából, a VII.

Bodoky László,¹⁸ a cs. és kir. 5. gyalogezred tartalék
állományából, a VII.

Pap János,¹⁹ a cs. és kir. 66. gyalogezred tartalék
állományából, az V.

Caegényi István,²⁰ a m. kir. 5. honvéd gyalogezred
tartalék állományából, a VI.

Schifter Jenő,²¹ a cs. és kir. 26. gyalogezred tartalék
állományából, a VIII.

Farkas Dezső,²² a cs. és kir. 60. gyalogezred tartalék
állományából, a II.

Ringbauer Győző,²³ a cs. és kir. 37. gyalogezred tar-
talék állományából, a VII.

Szende János,²⁴ a cs. és kir. 52. gyalogezred tartalék
állományából, a VIII.

Nagy István,²⁵ a cs. és kir. 5. gyalogezred tartalék
állományából, a IV.

Kiss Ernő,²⁶ a cs. és kir. 19. gyalogezred tartalék
állományából, a IV.

Wufka Ernő,²⁷ a cs. és kir. 83. gyalogezred tartalék
állományából, a IV.

Elsner Gusztáv,²⁸ a cs. és kir. 48. gyalogezred tartalék
állományából, az I. és

dragomérfalvi Deák Ferencz,²⁹ a cs. és kir. 26. gyalog-
ezred tartalék állományából, az I. számú esendőrkerü-
lethez.

	Bangnap:	1909	szeptember	1.	(1. rangszám)
2	"	"	"	1.	(2. ")
3	"	1910	"	1.	(1. ")
4	"	"	"	1.	(2. ")
5	"	"	"	1.	(3. ")
6	"	"	"	1.	(4. ")
7	"	"	"	1.	(5. ")
8	"	1911	"	1.	(1. ")
9	"	1913	május	1.	(1. ")
10	"	"	"	1.	(3. ")
11	"	"	"	1.	(4. ")
12	"	"	"	1.	(6. ")
13	"	"	"	1.	(8. ")
14	"	"	"	1.	(9. ")
15	"	"	"	1.	(10. ")
16	"	"	"	1.	(11. ")
17	"	"	"	1.	(12. ")
18	"	"	"	1.	(13. ")
19	"	"	"	1.	(14. ")
20	"	"	"	1.	(15. ")
21	"	"	"	1.	(16. ")
22	"	"	"	1.	(17. ")
23	"	"	"	1.	(18. ")
24	"	"	"	1.	(19. ")
25	"	"	"	1.	(20. ")
26	"	"	"	1.	(21. ")
27	"	"	"	1.	(22. ")
28	"	"	"	1.	(24. ")
29	"	"	"	1.	(25. ")

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1913 június hó 1-ével:

Nagy György, V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is nem alkalmas».

Választott lakhely: Duka (Vas m.).

Herlitska Vencel I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, minden népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Marosludas.

Juhász Gábor, III. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Budapest.

Nyugállományba helyezettek:

1913 június hó 1-ével:

Ebrmann Mátyás, II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a «Felülvizsgálati szabály» 3. §. 1. bekezdése alapján.

Választott lakhely: Febrétemplom.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Lábadi András, Baráth András, Donkó Ignác őrvezető cz. őrmesterek és Papp Tivadar csendőr cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Baronits József őrvezető cz. őrmester, egy lopási és egy gyilkossági eset tetteseinek kinyomozásáért.

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Lajos Károly, Kiss János és Bajkó Ferencz őrmesterek, irodai alkalmaztatásukban kifejtett eredményes tevékenységükért, továbbá

Bardócz Áron járásörmester, Bartók Ferencz, Pap István őrmesterek, Szabó Ignác, Kalamár Antal, Ernszt Ferencz, Balint András, Simó János, Mózes Albert,

Gagyí Ferencz, Simon János, Bedő Boldizsár, Sikes Lázár, Jakab Miklós, Kovács István, Török Ferencz, Álgya András, Kereki Mihály, Csiki Sándor, Biró Dénes, Szabó Lajos, Nagy József, Szentpéteri János, Kovács Sámuel, Szilágyi István, Keresó Sándor. Pap Győző őrvezető cz. őrmesterek, László Lajos, Négyesi Gyula, Barabás Márton, Salamon Imre, Fedor Márton, Vas Áron, Czifra István, Ilyés József, Székely Sámuel, Kele István, Laczkó Sándor, Béres János, Heró Ferencz, Fédér Henrik, Venczel János, Szabó Mihály, Mátyus János, Török János, Graur György, Lakatos Sándor csendőr cz. őrmesterek, Halmágyi Dávid, Fábian Sámuel, Balázs László, Csomós János, Csata Ferencz, Gyergyai Ignác, Tomsa György, Schnell János, Guzrány Antal, Mihály Ignác, Koncsag Kálmán, Samu János, Biró Károly, Bács István, Szekeres Sándor, Magyar Károly, Lakatos János, Tófalvi Sámuel, Rákóczi Sándor, Rusz Gyula, Szekeres Ferencz, Bacsó Ferencz, Harangozó János, Kimpán János, Kerekes János, Muntyán László, Kallós István, Fejér Béla. Magos János, Geréb János, Pap József, Lányi András és Zöld István csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1913 május hó 1-ével:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Hadrányi András, R. Nagy János, Labomérszky György, Énekes József, Horváth Ignác csendőr cz. őrmesterek, őrvezető cz. őrmesterekké.

	<p>Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill.</p> <p>Íróasztalra dobozok á 6 kor. Íróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.</p> <p>Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírral bevonva — szolgálati könyvek, melyek hivatalból bérmentve küldetők czímre és ugyan csak bérmentve küldöm vissza is — legjobban és szépen bekötetnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint elismeri jó és szép kivitelben, olcsó árakon ajánl</p>	
	<p>Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó. 20K-án felüli megrendelések portómentesek.</p>	

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Nyári szürke keztyűk és felszerelési tárgyak állandóan kaphatók.

Cs. 7. Szemleutasítás szerinti összes nyomtatványok és könyvek raktárunkon kaphatók.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.